

ויצא רע יצחק

שנה טו'

פרשת "שמיני"	ויצא לאור ע"י מדרשת	זמני השבת	ת"א	חיפה
הפטרה: "ויוסף עוד דוד"	"ויזרע יצחק"	כניסה	18:49	18:39
כד' ניסן תשפ"ג	ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	יציאה	19:47	19:48
		ר"ת	20:23	20:23

הגיגים לפרשת השבוע

"ואל בני ישראל תדבר לאמור קוזו שעיר עזים לזוטאת ועגל לעולה" (ויקרא ט"ג)

מציין ה"תוספת ברכה" שבקרבן של אהרן, המתואר בפסוק הקודם, כתוב "ועגל לחטאת", בעוד שכאן, בקרבן של כלל ישראל, כתוב "ועגל לעולה". וצריך להבין מה משמעות ההבדל הזה. ומסביר ה"תוספת ברכה" שהעגל של אהרן תכליתו להודיע שנמחל לאהרון חלקו במעשה העגל, וזהו רק לאהרון שהיה צריך כפרה על החטא הזה, אבל כלל ישראל שכבר נענשו על החטא, כפי שהוזכר בפרשת כי תשא, אין הם צריכים עוד כפרה על ידי העגל הזה, לכן כתוב אצל כלל ישראל שהעגל הוא לעולה ולא לחטאת. ואפשר להסביר את הטעם למה שאצל אהרן כתוב "ועגל לחטאת" ואילו אצל ישראל נאמר "עגל לעולה" על פי הידוע, שעולה באה לכפר על הרהורים רעים בלב. והנה חטאו של אהרן היה רק במעשה ולא בהרהור, כי כוונתו היתה לטובה לדחות את המתקוממים עד למחר שיבא משה, ואז ממילא יבטל הצורך בעגל, כמבואר במדרשים וברש"י. אם כן אהרון היה צריך כפרה על חטא המעשה בלבד ולא על הרהורים רעים, ולכן כתוב אצלו "עגל לחטאת" ולא "לעולה" שבאה לכפר על הרהור הלב, כי אהרון לא היה צריך לזה, כיון שמחשבותיו היו טהורות לשמים. אבל ישראל חטאו בכפלים, חטאו גם במעשה וגם בהרהור קודם למעשה. ולכן היו צריכים להביא עולה שמכפרת על הרהור הלב, וזו הסיבה שכתוב אצלם "ועגל לעולה". ועל מעשה החטא הם לא היו צריכים להביא קרבן חטאת כדי לכפר, כיון שהם כבר קבלו את עונשם בשעתו ובזה התכפר להם.

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו" (ויקרא י"ב)

אומר ה"חזקוני" שבני אהרון נענשו באש, מידה כנגד מידה, שהרי אמרו חז"ל שהם חטאו במראה כבוד שכינה, שהוא כאש אוכלת, והזהירו בזה בסיני כמו שפרש רש"י על הפסוק "ויחזו את הא-להים" (שמות כד' יא), וגם זקני ישראל שהיו באותו המעמד נענשו באש התבערה.

"ואת אלה תשקצו בן העוף" (ויקרא י"א יג)

רבינו בחיי מבאר שהטעם שהקב"ה אסר עלינו לאכול מהעוף הוא משום שהקב"ה בוחר את הטוב, ואוהב את השפלות ואת כל שאר המידות הטובות, ומצד שני הקב"ה שונא את האכזריות ואת כל שאר המידות הרעות. לכן בחר לצורך הקרבנות את הבריות השפלות והתמות, ומאותן שבחר לקרבן, ציווה את ישראל לאכול מהן. וכשם שהוא מרחיק את העופות הטמאים לצורך קרבן, כך הרחיק אותן לצורך מאכלם של ישראל. וכל זה בא ללמדנו שהקב"ה שונא את מידת הרע והאכזריות, ואוהב את מידת הטוב והשפלות והתמות. ומהטעם הזה המשילו הנביאים את הרשעים ובעלי הטבע האכזרי לעופות טמאים דורסים, שהרי כתוב "הנה כנשר יעלה וידאה ויפרוש כנפיו על בצרה" (ירמיה מט'), וכתוב "ישא ה' עליך גוי מרחוק מקצה הארץ כאשר ידאה הנשר" (דברים כח'), והמשילו אותם גם לבהמות וחיות דורסות, כי כתוב "על כן הכם אריה ביער זאב ערבות ישדדם נמר שוקד על עריהם" (ירמיה ה'), והזכיר דוד המלך "מלתעות כפירים נתוח' ה'" (תהלים נח'), "נפשי בתוך לבאים אשכבה" (תהלים נז'). והמשילו את הצדיקים, בעלי המידות הטובות, אוהבי השלום והתמימות, לבהמות תמות ולעופות תמימים, זהו שכתוב "ורעו כבשים כדברם" (ישעיה ה'), וכתוב "ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק" (מלאכי ג'), וכתוב "יחרדו כצפור ממצרים וכיונה מארץ אשור" (הושע יא'), וכתוב "וכיונים אל ארובותיהם" (ישעיה ס).

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריה שור בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת :

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג

נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"ויהי ביום השביעי קרא משה לאהרן ולבניו וכל קנני ישראל" (ויקרא ט' א)

"תנא אותו יום נטל עשר עטרות: ראשון למעשה בראשית, ראשון לנשיאים, ראשון לכהונה, ראשון לעבודה, ראשון לירידת האש, ראשון לאכילת קדשים, ראשון לשכון שכינה, ראשון לברך את ישראל, ראשון לאיסור הבמות, ראשון לחדשים" (שבת פז:)

ומפרש רש"י על הגמרא מהם עשר העטרות:

עשר עטרות - ראשון לעשרה דברים, שבאותו היום התחדשו עשרה דברים.

א. ראשון לבריאת עולם - שאחד בשבת היה, כלומר, הנוכת המשכן אירעה ביום ראשון בשבוע.
ב. ראשון לנשיאים - להקרכת נשיאים לחנוכת הבית.

ג. ראשון לכהונה - אותו היום שמיני למילואים היה. ועבודה נעשתה על ידי אהרן ובניו כיון שעד עכשיו העבודה נעשתה על ידי הבכורות, וביום זה, בפעם הראשונה, עבודת הקדשים נעשתה על ידי כהנים.

ד. ראשון לעבודה - לסדר עבודת קרבנות ציבור, תמידים ושאר קרבנות של תרומת הלשכה, ביום זה התחדשה עבודת הקרבנות במשכן.

ה. לירידת אש - "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח" (ויקרא ט).

ו. לאכילת קדשים - במחיצה, עד עכשיו היו הקדשים נאכלים בכל מקום והיום הוגדר מקום לאכילת הקדשים.

ז. לשכון - בפעם הראשונה שרתה שכינה בישראל כדכתיב "ושכנתי בתוכם" מכלל שעד השתא לא שרתה.

ח. לברך - ברכת כהנים, כדכתיב "וישא אהרן את ידיו ויברכם".

ט. לאיסור הבמות - מעכשיו נאסרו הבמות, שהוא ראוי לפתח אהל מועד כדכתיב "ואל פתח אהל מועד לא הביאו".

י. ראשון לחדשים - ראש חודש ניסן, שהוא ראשון לחדשי השנה.

"קרב אל המזבוח ועשה את זוטאתך ואת עולתך" (ויקרא ט' ז)

אומר רבי אברהם סבע ב"צרו המור" שלומדים מכאן שהחטאת קודמת לעולה. כיון שהחטאת היא קרבן חובה והעולה היא קרבן נדבה. ובכל מקום החובה קודמת לנדבה. הסבר נוסף לקדימות החטאת לפני העולה הוא שהחטאת צריך קודם כל כפרה על החטא, חטאת, ואחר כך יוכל להקריב קרבן נדבה, עולה.

"כי היום ה' נראה אליכם" (ויקרא ט' ד)

ל"אלשיך" הקדוש נשמע מוזר מה שאומר משה "נראה אליכם" במקום שיאמר "נראה אלינו", כי באומרו "אליכם" נראה משה כמוציא את עצמו מן הכלל ולכאורה אין זה ראוי.

ומתרץ על פי מה שבאר רש"י על הפסוק שנאמר למשה "ונקדש בכבודי" (שמות כט' מג) שכאן נרמז למשה שבחנוכת המשכן ה' יתקדש במכובדיו, הרי שלמשה היה ברור שבאותו יום אחד מהם ימות, או הוא או אהרון אחיו.

והיות שמשה חשש על עצמו ועל אחיו, לכן אמר לאהרן "קח לך... וכפר על עצמך. ואמר "ואל בני ישראל תדבר..."

שיכפרו על עצמם, פן ילקו הראשים של העם, ואמר עוד "ושור ואיל לשלמים", לעשות שלום בין העם לבין הא-להים. אך אני, אומר משה, כיון שלא הצטייתי להביא כפרה, עלי אני חושש ולכן אמר "כי היום ה' נראה אליכם", כלומר אליכם ה' יראה בודאי, אבל לי, לא בטוח שה' יראה, כי אני חושש פן יהיה עניין קידוש ה' עלי.

"ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף" (שמות י' ו)

מבואר ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שהקב"ה מצוה על אהרון ועל בניו הנותרים לא להתאבל על בניו שמתו, כי אם יתאבלו, נראה יהיה שהקרבנות שהקריבו בעד העם לא התקבלו לרצון, ואם תשאלו שמא נגזר על נדב ואביהוא שיהיו מחוללים ושאישי לא יחוס על מיתתם, לכן נאמר "ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'", עם ישראל יתאבל על נדב ואביהוא.

"יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך" (ויקרא י' ט)

מבאר הנציב מוואלוז'ין ב"העמק דבר" שהאונן פסול לעבודה במקדש משום שהוא שרוי בצער, והוא אינו יכול להיות באהבת ה' ובדביקות שבאה רק מתוך שמחה של מצוה. ומשום כך גם אכילת הקדשים אסורה לאונן. רק הכהן הגדול רשאי להקריב כשהוא אונן, משום שלפי ערך גדולתו הוא יכול להתגבר על צערו ולעמוד לפני ה' בשמחה, וכך היתה מידתו של אהרן. והיינו אומרים שנתן להם לשתות יין ושכר, כמו שכתוב "תנו שכר לאובד ויין למרי נפש" (משלי לא' ו), ואחר שישתה הוא ישכח את צערו ויוכל לעבוד. משום כך הזהיר הקב"ה את אהרון ואת בניו באותה שעה. כדי שהם לא ישתמשו בעצה הזו בבואם אל אוהל מועד להשיג אהבה.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492